

Osallistajat:

pääministeri Sanna Marin (pj)
tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko
elinkeinoministeri Mika Lintilä
opetusministeri Jussi Saramo

dekaani Peppi Karppinen, Oulun yliopisto
akatemiaprofessori Samuel Kaski, Aalto yliopisto
hallituksen puheenjohtaja Marjo Miettinen, Ensto Oy
partner Ilkka Kivimäki, Maki.vc
johtaja Petra Lundström, Fortum Oyj
rehtori-toimitusjohtaja Vesa Taatila, Turun ammattikorkeakoulu
toimitusjohtaja Antti Vasara, VTT Oy

valtiosihteeri Henrik Haapajärvi, valtioneuvoston kanslia
kansliapäällikkö Anita Lehikoinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
kansliapäällikkö Raimo Luoma, työ- ja elinkeinoministeriö
pääjohtaja Heikki Mannila, Suomen Akatemia
pääjohtaja Nina Kopola, Business Finland

erityisavustaja Joonas Rahkola, valtioneuvoston kanslia
erityisavustaja Eeva Kärkkäinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
valtiosihteeri Malin Brännkärr, oikeusministeriö
erityisavustaja Liisa Palm, oikeusministeriö
johtaja Erja Heikkinen, opetus- ja kulttuuriministeriö
opetusneuvos Matti Kajaste, opetus- ja kulttuuriministeriö
opetusneuvos Riina Vuorento, opetus- ja kulttuuriministeriö
osastopäällikkö Ilona Lundström, työ- ja elinkeinoministeriö
teollisuusneuvos Mikko Huuskonen, työ- ja elinkeinoministeriö
tiedeasiantuntija Antti Pelkonen, valtioneuvoston kanslia

akatemiaprofessori Kari Alitalo, Helsingin yliopisto (asiantuntija)
työelämäprofessori Martti Hetemäki, Helsinki GSE (asiantuntija)
toimitusjohtaja Aki Kangasharju, ETLA (asiantuntija)
toimitusjohtaja Mikko Myllykoski, Heureka (asiantuntija)
professori Tomi Mäkelä, Helsingin yliopisto (asiantuntija)

PÖYTÄKIRJA

1. **Kokouksen avaus**

Puheenjohtaja avasi kokouksen, toivotti osallistujat tervetulleeksi ja totesi kokouksen olevan päätösvaltainen.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3. TKI-toiminta ja -panostukset Suomen kilpailukyvyyn pohjana

Kuultiin työelämäprofessori Hetemäen ja toimitusjohtaja Kangasharjun alustukset. Hetemäki toi mm. esiin T&K-menojen jyrkän laskun Suomessa, jossa taustalla erityisesti yritysten ja Nokia panostusten lasku. Hän totesi myös, että T&K-menojen 4 %:n bruttokansantuoteosuuden saavuttaminen tarkoittaisi julkisen sektorin T&K-menojen noin 5%:n reaalista kasvua vuosittain, mikäli julkisen sektorin T&K-rahoitusosuus pysyy 30 %:ssa. Tämä tarkoittaisi noin 100 miljoonan euron vuosittaista lisäystä vuoteen 2030 saakka.

Työelämäprofessori Hetemäki korosti, että tuottavuuskasvun selkeä nostaminen ei Suomessa ole mahdollista ilman tutkimus- ja kehittämistoiminnan selvää lisäystä. Samalla hän painotti, että T&K-menojen nosto edellyttää niiden tehokkuudesta huolehtimista. Toimitusjohtaja Kangasharju totesi esityksessään, että tuottavuuskasvu on Suomessa pysähtynyt, koska uusien ideoiden tuottaminen pysähtynyt ja koska yritykset eivät uskalla investoida. Tämän taustalla on tutkimus- ja kehitystoiminnan vähentyminen. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan osalta on tärkeä panostaa toimintaympäristön houkuttelevuuteen. Kangasharju korosti, että suorien T&K-tukien ohella tarvittaisiin verotukia ja laajasti muita toimia kuten esimerkiksi kansainvälisten osaajien houkuttelua ja kilpailukyvyistä huolehtimista.

Alustusten jälkeen käydyssä keskustelussa nousi esiin mm. seuraavia näkökohtia:

- Osaamis pohjainen kasvu vaatii pitkäjänteistä ja ennakoitavaa toimintaympäristöä ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan panostuksia. Olennainen kysymys tällöin on, miten voidaan tutkimus- ja innovaatiopolitiikassa sitoutua T&K-panostuksiin pitkäjänteisesti, yli hallituskausien. Tärkeää on myös saada viesti TKI-toiminnan merkityksestä kasvun lähteenä laajalti läpi, jotta pitkäjänteisyyttä ja ennustettavuutta voidaan parantaa.
- Todettiin, että EU:n elpymisväline (RFF) tulee tuomaan merkittävän, joskin kertaluonteisen, lisäpanoksen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Se on suuri mahdollisuus TKI-toiminnan vahvistamiseksi ja on tärkeää, että se käytetään oikein. Haasteeksi muodostuu elpymisvälineen jälkeinen aika, ja siihen on syytä alkaa jo kiinnittää huomiota.
- Ennustettavuus ja pysyvyys sekä rahoitusmalleissa että panostuksissa ovat erittäin tärkeitä, kun yritykset tekevät päätöksiä T&K-investoinneista.
- Tarvitaan kannustusta kasvuun, ja on huomioitava, että tuottavuus kasvaa vasta kun innovaatio on otettu käyttöön ja kaupallistettu. Kasvusta puhuminen tarkoittaa yleensä pitkälti TKI-toiminnasta puhumista.
- Julkisen T&K-rahoituksen osalta keskeistä on sen vivuttava vaikutus, eli yksityisiä T&K-investointeja kiihdyttävä merkitys. Tämä korostuu esimerkiksi Business Finlandin veturihankkeissa, joissa liitännäisvaikutukset voivat olla hyvinkin merkittäviä.
- Pitkäjänteisessä osaamisen kehittämisessä on tärkeää huomioida, että se tarkoittaa myös absorptiokyvyn kehittämistä, eli kykyä hyödyntää muualla tehtyä työtä.
- Korostettiin kansainvälisten osaajien merkitystä ja sitä, miten voitaisiin vahvistaa osaajien jäämistä Suomeen. Olisi tärkeää etsiä tapoja, joilla saisimme kansainvälisiä osaajia nopeasti Suomeen ja ylipäänsä tarkastella, tehdäänkö tältä osin oikeita asioita.

4. Tutkitun tiedon merkitys yhteiskunnassa

Kuultiin akatemiaprofessori Alitalon, professori Mäkelän ja toimitusjohtaja Myllykosken alustukset. Alitalo ja Mäkelä alustivat tieteen merkityksestä erityisesti syöpätutkimuksen ja iCAN Digital Precision Cancer Medicine -lippulaivahankkeen näkökulmasta. Syöpä on globaalisti merkittävä yhteiskunnallinen haaste. Haasteen laajuutta kuvastaa se, että tällä hetkellä ennakoidaan, että vuonna 2040 60 % ihmisistä sairastuu jossain elämänsä vaiheessa syöpään. Samalla syövän hoito ja tutkimus ovat mullistuneet tavalla, jossa

yksilöllinen täsmälääketiede on muodostunut uudeksi paradigmaksi ja jossa data ja digitalisaatio ovat keskeisessä roolissa. Suomella on tässä erittäin merkittäviä mahdollisuuksia, mutta myös haasteita. Alitalo ja Mäkelä korostivat pitkänkestävyyden merkitystä sekä houkuttelevien tutkimusympäristöjen roolia, jotta ulkomailta saadaan Suomeen osaajia ja investointeja. Tarvitaan rohkeita ratkaisuja ja näkymää EU:n elpymisvälineen jälkeiseen aikaan.

Myllykoski totesi esityksessään Suomella olevan hyvät lähtökohdat tutkitun tiedon käytölle yhteiskunnassa mm. koulutuksen, tieteen arvostuksen ja luottamuksen kautta, mutta näihin positiivisiin lähtökohtiin on ilmennyt myös säröjä. Hän korosti, että pelkkä muodollinen koulutus ei enää riitä, vaan on hyvä kiinnittää huomiota sekä elinikäiseen että elämänlevyiseen oppimiseen. Elämänlevyinen oppiminen viittaa siihen, että oppimista tapahtuu hyvin moninaisissa yhteyksissä ja tilanteissa elämän varrella. Myllykoski toi esiin myös tiedepääoman käsitteen, jolla hän viittasi yksilöiden tiedettä koskevan tiedon, osaamisen, asenteiden, kokemusten ja resurssien summaan, ja korosti tiedepääoman kasvattamisen tarvetta.

Alustusten jälkeen käydyssä keskustelussa nousi esiin mm. seuraavia näkökohtia:

- Suomessa on huippuosaamista syöpätutkimuksen alueella ja on erittäin tärkeää, että se luo myös kykyä soveltaa muualla tehtyä tutkimusta.
- Kehittämällä näkyviä kansainvälisiä osaamiskeskittymiä Suomeen voisi olla mahdollista ratkaista useita ongelmia, jotka liittyvät vetovoiman edistämiseen. Nyt on esimerkiksi nähtävissä tilanteita, joissa henkilö tulee Suomeen tekemään väitöskirjaa ja väitöskirjan valmistumisen jälkeen lähtee kasvatetun tiedepääoman kanssa muualle.
- Lippulaivojen yhteistyö on tärkeää, mutta samoin on lippulaivojen ja kasvumoottoreiden yhteistyö sekä laajempi yhteistyö.
- Nuorten mielenkiintoa tieteeseen tulisi vahvistaa, sillä nyt jo näkyy pienenevien ikäluokkien vaikutus tutkimustoiminnassa. Yhtenä mahdollisuutena tuotiin esiin tiedenäkökulman tuominen koulujen iltapäiväkerhoihin.

Keskustelun päätteeksi pääministeri kiitti erittäin mielenkiintoisista alustuksista, kommenteista ja kysymyksistä molemmissa kokouksen teemoissa. Hän korosti, että Suomi voi menestyä vain korkeatasoisella osaamisella ja että haasteena on tuottavuuden nostaminen. Hallituksen tavoitteena on T&K-menojen nostaminen kohti 4%:n tavoitetta ja siihen tarvitaan pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista yli hallituskausien. Menettely, jolla varmistettaisiin ylivaalikautinen sitoutuminen, on mielenkiintoinen avaus. Myös yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyö on erittäin tärkeää ja sen vahvistaminen taloudessa on ajankohtaisen pohdinnan kohteena laajemminkin. Pääministeri korosti myös sen tärkeyttä, miten saisimme ihmisiä yhä enemmän kiinnostumaan tieteestä ja sitä kautta myös elämänlevyistä oppimista vahvistamaan.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja totesi, että seuraava neuvoston kokous pidetään 5.5. klo 10-12 ja päätti kokouksen klo 12.00.